

Originale Afhandlinger*).

En for Danmark ny *Bombus*-Art, *Bombus pomorum* Panz.

Af

Harald Muchardt (Helsingborg).

Paa en Ekursion i August 1903 i Sorøegnen paa Sjælland fandt jeg en ♀ af en for mig den Gang ukjendt Humlebi, og da det hurtigt gik op for mig, at det var en for Faunaen ny Art, besluttede jeg at anstille yderligere Efterforskninger, for om muligt at faa flere Stykker. Men dette lykkedes ikke. Jeg indrykkede derfor et Opraab i »Flora og Fauna« om Indsamling af Humler til mig for om muligt at faa mere Materiale. Lærer K. Kristensen, Uldum, Jylland, indsendte til mig flere Tusinde Humler og til min Glæde fandtes blandt dem talrige Exemplarer af den ovennævnte Art. Da der tillige var baade ♀ og ♂ derimellem, blev det mig muligt at bestemme Arten, som viste sig at være en saavel for Danmark som for Skandinavien ny Humle, *Bombus pomorum* Panz. Dens Diagnose er ifølge Schmiedeknecht's »Apidae Europae« følgende:

♀.

Caput elongatum genis latitudinae apicis dimidio longioribus, clypeo sparsim crasse punctato, labro fosse magna, minus profunda, subtiliter punctata, basin versus latiore. Trochanteres intermedii subtus atro-velutini. Metatarsus angulo apicali postico spinoso-producto. Segmentum ventrale ultimum haud carinatum. 20—24 mm.

♂

Caput minus elongatum quam feminae. Flagelli articulus secundus paullo longior quam tertius. Mandibulae

*) For Indholdet af disse er d'Hrr. Forfattere ene ansvarlige.

haud barbatae. Tibiae posticae externe convexae sat dense pilosae. Metatarsus posticus breviter pilosus. Segmentum ventrale ultimum haud callosum 18—20 mm.

Partes genitales: Spatha apice vix bifido. Sagitta medio subtus dentata, apice securiformi infra emarginata. Stipes late excavatus dorso canalicula transversa distincta signato. Squama semilunaris. Lacinia squaman satis longe superans latitudine longior lateribus parallelis apice angulo interno lobatim producto.

Atro-hirtus, prothorace et scutello pilis pallidis plus minus immixtis, abdominis segmentis 3—6 (♀) vel 2—7 (♂) rufis vel rufescentibus. ♂ abdominis basi plerumque canescenti.

Alle undersøgte Individuer tilhørte Hovedformen, ingen Varietet fandtes. Ifølge Lærer Kristensen's Meddelelse optraadte *B. pomorum* i Sommeren 1904 meget almindelig i Uldumegnen. Selve Centralstedet syntes at være Hesselballe Mark, hvor den i Juli, August og den første Halvdel af September kunde træffes overalt. Men jo længere man fjærnede sig fra det nævnte Sted, desto sjældnere blev den; dens Udbredelse fra Hesselballe var mod Nord og Syd c. 10 Kilometer. I større Afstand syntes den ikke at forekomme. Den opholdt sig, ligesom ved Sorø, paa Agre og dør mest paa Rødkløver, *Trifolium pratense*, og saas yderst sjældent paa andre Planter. Aldrig iagttoges den paa Eng eller i Skov. De første Hunner viste sig omkring den 10. Juni og de første Arbejdere i de første Dage af Juli. Om Arts Boer er lidet kjendt. Schmiedeknecht har dog fundet flere Boer i Kärnthen og alle var de underjordiske. De ligner sandsynligt Boerne hos *Bombus rajellus* Kirby.

Bombus pomorum Panz. hører iøvrigt hjemme i Mellem- og Syd-Europa og er ifølge Schmiedeknecht funden sjældent i Thüringen, ifølge Dalla Torre paa Alperne og Hoffer har truffet den i Tyrol. Morawitz fandt den i Kaukasus og Perez i Pyrenæerne; Arten er saaledes meget udbredt, men forekommer overalt sparsomt.
